

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.270/2009/3. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Debreceni Ítéltábla a dr. Balogh Ádám ügyvéd (Debrecen, Iparkamara utca 2. II/8. szám) által képviselt felperes neve (címe) felperesnek - az előbb dr. ...jogtanácsos, utóbb dr. Batai Zsolt ügyvéd (Debrecen, Petőfi tér 20-21. IV/11. szám) által képviselt alperes neve (címe) alperes ellen sajtóhelyreigazítás közlésére kötelezés iránt indított perében a Hajdú-Bihar Megyei Bíróság 5.P.20.335/2009/4. számú ítélete ellen a felperes által 5. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, és a következő helyreigazítás közzétételére kötelezi az alperest a ... következő szerdai számának 3. oldalán: „Helyreigazítás: A ... 7-i lapszámunk 3. oldalán a „Mi számít sürgős esetnek?” című cikkünknek a felperes neve háziorvos fényképe mellett elhelyezett szövegben a valóságnak nem megfelelően idéztük felperes neve nyilatkozatát akként, hogy: „Úgy véltem, nem felel meg a valóságnak a bejelentés”. Ezzel szemben felperes neve úgy nyilatkozott, hogy eltúlozottnak tartotta a bejelentő által közölt tüneteket; mellőzi a felperes kötelezését perköltség megfizetésére az alperes javára, és akként rendelkezik, hogy a felek mindkét fokú eljárási költségeiket maguk viselik; a felperes által megtérítendő kereseti illeték összegét 10 500 (Tízezer-ötszáz) forintra leszállítja és kötelezi az alperest, hogy térítsen meg az államnak külön felhívásra 10 500 (Tízezer-ötszáz) forint kereseti illetéket.

Kötelezi a feleket, hogy térítsenek meg az államnak külön felhívásra személyenként 12 000 (Tizenkettőezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás:

A felperes **V.** en háziorvos. 2009. január 5-én, hétfő délután 2 óra körül a felperes háziorvosi körzetébe tartozó egyik beteg hozzátartozója, **IV** telefonon panaszbejelentést

tett az alperes szerkesztőségénél. Elmondta, hogy édesanyjának napok óta nincs vizelete, ezért aznap délelőtt telefonon több ízben próbálta házhöz hívni a felperest a beteg megvizsgálása céljából, de a felperes - asszisztense útján - valamennyi hívás alkalmával csupán türelemre intette őt, így a panaszbejelentés időpontjáig a beteg vizsgálatára nem került sor. **IV** kérte, hogy a történetekről jelenjen meg újságcikk a ...ban.

Az alperes újságírói a bejelentést követő napon felkeresték **IV** t az otthonában, aki - a korábbi kérésével egyezően - változatlanul kérte a cikk megjelentetését. Az újságírók ekkor szereztek tudomást tőle arról, hogy a megelőző napon a bejelentést követően a felperes negyed három körül megjelent **IV** otthonában, a beteget megvizsgálta és kórházba utalta.

Ugyanezen a napon a felperes is megjelent az alperes szerkesztőségében, ahol az alperes munkatársa kézzel írva feljegyzést készített a felperes nyilatkozatáról. Ezt követően a felperes és az alperes munkatársa között elektronikus levélváltás történt, amelynek során a felperes kérte a neki megküldött szöveg-tervezetet néhány helyen kiegészíteni.

Az alperes a ... 7-i szerdai számában „Mi számít sürgős esetnek?” címmel tette közzé az újságcikket, amelynek első részében

„A beteg asszony fia szerint sürgős lett volna, az orvos úgy ítélte meg, hogy ráér.” kiemelt alcím alatt beszámolt **IV** bejelentéséről és annak tartalmáról. A cikk második részében „Nem volt olyan sürgős” kiemelt cím alatt a felperes nyilatkozatát ismertette. Ebben a részben a felperes nyilatkozatát megszakítva úgynevezett „idézetes portré” formájában megjelentette a felperes fényképét, amely mellett, mint a nyilatkozatból kiemeltet, az „Úgy véltem, nem felel meg a valóságnak a bejelentés.” dőlt betűkkel szedett szövegrészt tüntette fel. A nyilatkozat a kiemelt idézethez kapcsolódó részében tartalmazta azt a szövegrészt, hogy „Orvosi szemmel azt mondhatom, ha valaki három napig nem tud vizelni, az akkora fájdalommal jár, hogy nem tud napokig várni, és bár hívhattak volna ügyeletet, mégsem tették. Ezek után úgy véltem, túlzásról van szó, nem lehet olyan súlyos a helyzet.” A felperes nyilatkozata ezt követően tartalmazta azt, hogy a kérdéses napon a rendelőben nagyon sok, mintegy hetven beteget kellett ellátni, emellett a felperes másik háziorvost is helyettesített. A rendelés után azonnal kiment a bejelentő édesanyjához, megvizsgálta, és indokoltnak tartva egy szakorvosi vizsgálatot, a beteget mentővel a kórházba utalta. A cikk harmadik része „Türelmetlenek voltak” kiemeléssel **IV**nek a felperes nyilatkozatára tett észrevételét, illetve a felperesnek az azonnali intézkedést kívánó hívás esetén szokásos gyakorlatot ismertető nyilatkozatát tartalmazta, azzal a megjegyzéssel, hogy az adott esetben nem volt indokolt azonnali intézkedés.

A felperes 2009. január 12-én helyreigazító közlemény közzétételét kérte az alperestől, a kérés teljesítésétől azonban az alperes elzárkózott.

A felperes keresetében a Ptk. 79. §-a (1) és (2) bekezdésére alapítottnan kérte, hogy a bíróság kötelezze az alperest a keresetlevélben megjelölt helyreigazító közlemény közzétételére és perköltség megfizetésére. Hivatkozott arra, hogy az idézetes portréban kiemelt idézet nem tőle származik, ilyen nyilatkozatot nem adott, a ténylegesen általa adott tájékoztatás a cikk továbbfolytatódó szövegében foglaltaknak felel meg, miszerint csupán a

bejelentésben közölt tüneteket tartotta túlzottnak. Az idézetes portré melletti szöveggel tehát az alperes a valóságot hamis színben tüntette fel.

Hivatkozott továbbá arra, hogy az alperes valótlan tényt közölt a cikk első részében, amikor úgy tüntette fel, hogy **IV** január 5-i bejelentése tartalmazta azt is, hogy a felperes csak hat telefonhívást követően, a rendelés után negyed háromkor ment ki az édesanyjához. A valóságnak ugyanis az felelt meg, hogy **IV** még a felperes kiérkezését megelőzően élt panaszbejelentéssel a szerkesztőség felé. A felperes, mint a ...Orvosi Kamara Szakmai Bizottságának és a Magyar Orvosi Kamara Országos Küldött Közgyűlésének volt tagja, szakmai körökben elismert, emellett **V.** alpolgármestere. A megjelent újságcikk miatt kellemetlenségek érték, mert kollegái, illetve betegei többször kérdőre vonták amiatt, hogy nem ment ki a beteghez időben.

Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perköltségben való marasztalását kérte. Állítása szerint az idézetes portréban kiemelt idézet a felperestől származott, és abban az esetben, ha azt a cikk tartalmának egészével egybevetik, nem állapítható meg a való tények hamis színben való feltüntetése. Elismerve továbbá azt, hogy a bejelentés tartalmát tekintve valóban fennáll közlési pontatlanság, minthogy a bejelentés eredetileg nem tartalmazta és nem is tartalmazhatta azt, hogy a beteg vizsgálatára végül is mikor került sor, hivatkozott arra, hogy a pontatlanság a PK. 12. számú állásfoglalás II. pontjában foglaltak figyelembe vételével, mint a helyreigazítást kérő személynek megítélése szempontjából közömbös részletnek minősülő lényegtelen tévedés, nem ad alapot helyreigazításra.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a felperes keresetét elutasította, és kötelezte őt az alperes javára perköltség, illetve az állam javára kereseti illeték megfizetésére.

Az ítélet indokolásában kifejtette, hogy az alperes a perben a felperes nyilatkozatáról egyidejűleg készített újságírói feljegyzés alapján sikerrel bizonyította azt, hogy az idézetes portré melletti szöveg a felperes nyilatkozataként elhangzott. Értékelte e körben azt, hogy - amint az a tárgyalás során kiderült - az újságíró a felperessel történt beszélgetés során mindvégig abban a tudatban volt, hogy a felperes a beszélgetésről hangfelvételt készít, ezért nyilvánvaló érdeke fűződött az elhangzott nyilatkozat pontos leírásához. Emellett a felperes által kért pontosításokkal kiegészített formában megjelent nyilatkozat további része nyilvánvalóvá teszi, hogy a portré melletti idézet tartalmában arra utalt, hogy a felperes nem a bejelentés egészét, hanem a telefonhívás során közölt tüneteket tartotta valótlanoknak a beteg általa ismert anamnézise, illetve az előadott tünetek szakmai értékelése alapján.

Nem tulajdonított jelentőséget az elsőfokú bíróság sem a közvélemény tájékoztatása, sem a felperes megítélése szempontjából annak, hogy az alperes valójában a kronológiai sorrendre nem utalva a **IV**től két egymást követő napon szerzett információt jelölte meg a cikk első részében a panaszbejelentés tartalmaként. **IV** ugyanis az eset másnapján, a hozzátartozója ellátását követően is kérte a cikk megjelentetését. Az pedig, hogy a bejelentőt a felperes hivatkozása szerint a hozzátartozója iránti aggodás helyett a felperes

lejárására irányuló szándék motiválta volna a bejelentésben, a rendelkezésre álló adatok alapján nem volt megállapítható.

A felperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a keresetnek helytadást, valamint alperesnek a perköltség viselésére való kötelezését kérte. Utalt arra, hogy a cikk megjelenését megelőzően az alperes által a felperesnek megküldött tervezetben nem szerepelt az idézetes portré, így annak megjelentetéséhez a felperes engedélyét nem lehetett volna megadottnak tekinteni. A kiragadott idézet a lapot olvasó emberekben azt az érzést keltette a felperessel szemben, hogy nem veszi komolyan a betegek telefonon tett bejelentéseit, megkérdőjelezi a betegek szavahihetőségét. A cikktervezet jóváhagyása után csak a megállapodás szerinti mondatokat, illetve fogalmakat használhatta volna fel az újságíró, minthogy nincs arra lehetőség, hogy a cikk írója az idézetes portrékat sajátosan, ízlése szerint szövegezze.

Az elsőfokú bíróság a bejelentés tartalmának pontatlan ismertetése kapcsán pedig nem vette figyelembe azt, hogy pontos tájékoztatás esetén elkerülhető lett volna az, hogy az eset a lap olvasóiban rosszallást váltson ki. A valóságnak megfelelő közlésből ugyanis világosan kiderülhetett volna az, hogy a felperes eleget tett kötelességének, így a hozzátartozó elhamarkodottan tett bejelentést a médiának.

Az ítélet tábla a felperes fellebbezését részben és a következők szerint találta alaposnak:

Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy a PK. 12. számú állásfoglalás szerint a helyreigazítást kérő személyének megítélése szempontjából közömbös részletek, pontatlanságok, illetve lényegtelen tévedések nem adnak alapot helyreigazításra. Az idézetes portré mellett közölt szövegrészlet azonban nem tekinthető közömbös részletnek, hiszen annak nyomdatechnikailag történő kiemelése nyilvánvalóan hatáskeltés, figyelemfelkeltés, ennél fogva az olvasó orientálása érdekében történt, így annak üzenete az olvasó felé az volt, hogy az újságíró a felperes nyilatkozatából ezt tartja jellemző, a megtörtént esemény legjelentősebb mozzanatát tartalmazó szövegrészletnek.

Feltéve azonban, hogy az idézet a felperes nyilatkozatában valóban elhangzott, az a kiemeléssel a nyilatkozat további részétől stilisztikai szempontból teljesen eltérő közlést tartalmazóvá vált, így a nyilatkozat egészének tartalmával ellentétes hatást keltett.

Abból ugyanis, hogy a felperes a rendelést befejezve a beteg vizsgálata érdekében házhoz ment, egyértelműen következik, hogy nem a bejelentést tartotta valótlannak, hanem a bejelentésben közölt tüneteket értékelte túlzásként az általa ismert anamnézis, illetve a szakmai ismeretei alapján. Az „Úgy véltem nem felel meg a valóságnak a bejelentés”, mint a felperestől származó és jellemzőnek tartott szövegrész kiemelése azonban nyilvánvalóan azt az üzenetet hordozta az olvasó számára, hogy a felperes a bejelentésnek egyáltalán nem adott hitelt. Ez, mint az olvasóban keltett első benyomás - ha maga az idézet tovább is értelmeződött a hírszövegben - hatásában még a cikket végig olvasókat is befolyásolta a felperes teljes nyilatkozatában foglaltak tárgyilagos megítélésében, különösen félretájékoztatta azonban azokat, akik a teljes szöveget nem, csupán a kontextusból kiemelt szövegrészletet olvasták el. Az alperes által kiemelt idézet ennél fogva még abban

az esetben sem jellemezte a felperes nyilatkozatának lényegét, ha az a beszélgetéskor a felperestől ténylegesen elhangzott volna. Ez esetben a szövegkiemelés való tény hamis színben tüntetett fel.

Az ítélet tábla azonban a rendelkezésre álló adatok alapján azt sem találta bizonyítottnak, hogy a felperes nyilatkozata az idézetben kiragadott mondatot tartalmazta volna. Az elsőfokú bíróság helyesen utalt arra, hogy ezt a Pp.

164. §-ának (1) bekezdéséből következően a perben az alperesnek kellett volna bizonyítania. Az alperes által becsatolt, az újságíró által a beszélgetés során kézzel készített jegyzet azonban ennek bizonyítására nem alkalmas. Abban ugyanis az újságíró nyilvánvalóan a helyzetből adódóan tömörítéseket végzett, szavakat hagyott el, aminek következtében éppen a vitatott szövegrésznél nem állapítható meg az, hogy a jegyzetből olvasható „Bejelentése pill-ban biztos volt h nem felel meg a valóságnak..” kezdetű mondat hol fejeződik be, ehhez képest tehát az sem állapítható meg, hogy nyilatkozata szerint a bejelentés pillanatában pontosan miben volt biztos a felperes.

Mindezek alapján az ítélet tábla megállapította, hogy az alperes valótlan tény állított akkor, amikor a cikkben a felperes portréja mellett kiemelt idézetet a felperestől származóként tüntette fel.

Nem alapos azonban a fellebbezés a cikk első részében foglalt szövegrészlet helyreigazítását kérő részében. E körben az ítélet tábla mindenben osztja az elsőfokú ítélet indokolását. Kétségtelen, hogy az alperes a **IV** panaszbejelentésében foglaltak ismertetése kapcsán a bejelentő aznapi és a másnap szintén általa személyesen tett nyilatkozatot egybeszerkesztette. Ez - a felperes perbeli állításával ellentétben - olyan pontatlanságnak tekintendő, amely a cikk egészének hírértéke szempontjából nem bírt jelentőséggel. Az olvasók részére az újságcikkben közölt információ lényege ugyanis az volt, amit a cikk első részének a felperes által sem kifogásolt címszerű kiemelése, illetve magának a cikknek is a fő címe tartalmazott, miszerint a beteg hozzátartozója és a felperes közötti és újságcikkben megjelentetésre érdemesnek tartott konfliktus abban a kérdésben keletkezett, hogy a bejelentő hozzátartozójának állapota sürgős esetnek számított-e, vagy sem, amely kérdésben az újságíró a döntést az olvasóra bízta. Ennek megítélése szempontjából pedig lényegtelen, hogy **IV** a panaszbejelentéskor még valóban nem tudott arról, hogy a beteg vizsgálatára mikor került sor.

A kifejtettek alapján az ítélet tábla - az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatva - a rendelkező rész szerint határozott.

Az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása folytán a felek pervesztességének, illetve pernyertességének aránya azonosan alakult, ezért az ítélet tábla a Pp.

78. §-ának (1) bekezdésében foglaltakra figyelemmel mellőzte a felperes kötelezését perköltség megfizetésére az alperes javára, és a Pp. 81. § (1) bekezdésének második mondata alapján akként határozott, hogy a felek mindkét fokú eljárási költségeiket maguk viselik.

Ugyancsak az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatása következtében azonos arányú pernyertességre-pervesztességre tekintettel osztotta meg a kereseti illeték összegét a felek között, egyfelől leszállítva a felperes által az elsőfokú ítélet szerint megtérítendő kereseti illeték összegét, az alperest pedig a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdése alapján kötelezve a reá a pervesztessége arányában eső kereseti illeték megtérítésére. Ez utóbbi rendelkezés alkalmazásával kötelezte továbbá a feleket a fellebbezési illeték megtérítésére is.

D e b r e c e n, 2009. április 21. napján

Dr. Csiki Péter sk. a tanács elnöke, Süliné dr. Tózsér Erzsébet sk. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán sk. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -